

I et samarbeidsprosjekt som skal vises på Visningsrommet USF i Bergen, er det ikke svar **DANIEL SLÅTTNES, SARA RÖNNBÄCK** og **LONA HANSEN** er ute etter å gi. Snarere vil de holde på tvilen som en produktiv tilstand i seg selv.

Hva jobber dere med nå?

– Vi sitter for øyeblikket i skogen utenfor Lödöse, Sverige (hvor Sara og Daniel har studio), midt i en intensiv fase frem mot utstillingen *Spirituell tid og rom* på Visningsrommet USF, Bergen. Vi jobber både med individuelle og felles verk, og lar oss påvirke av hverandres tanker rundt tematikken.

På USFs nettsider kan vi lese at «En felles drivkraft [...] ser ut til å være dvelingen ved store, grunnleggende opplevelser: døden, tomhet, fravær og tilstedeværelse». Utstillingstittelen antyder åndelige dimensjoner: «Spirituell tid og rom». Hva er det ved store temaer som dette som tiltrekker dere?

– Søren Kierkegaard mente at det som skiller oss mennesker fra dyrene er at vi kan gjøre bevisste valg. Valgmulighetene gir oss angst, men det er også i valgene at våre liv blir virkelige. Kierkegaard snakker om at det er vår plikt å velge, og at vår forbannelse er at vi aldri kan vite om det vi velger er rett eller feil.

– I valget inngår tro og tvil, og som agnostikere

Sara Rönnbäck, *Kapellet*, vist på Sommerøya Elektronikafestival, (øverste detalj) Sukkerbiten, Oslo 2015, Foto: Morteza Masuleh

Lona Hansen, *Untitled String Drawings*, fra utstillingen *Like Pinning Jelly to the Wall*, Gråmølna/Trondheim Kunstmuseum 2015. Foto: Anita Lande

er det noe i denne ambivalensen som tiltaler oss. Forskning peker mot at den som har tro lever lengre. Tro behøver ikke være noe religiøst eller mystisk, men det finnes lite plass til annen type åndelighet i det vestlige samfunnet. Å alltid behøve å referere til en konsensus innen trosretninger eller andre verdensforståelser, tillater lite plass til individet og dets psyke. Det spirituelle i utstillingstittelen henviser til psyken, en side ved mennesket som naturvitenskapen enda ikke fullt forstår seg på, men som vi mennesker må ta hensyn til på samme måte som tid og rom.

– I tilnærmingen til de grunnleggende spørsmålene som oppstår rundt for eksempel døden, tomhet, fravær og tilstedeværelse, er det ikke mulig å oppnå et rett eller galt svar. Man må selv velge hva man tror på. Som kunstnere er vi ikke ute etter å gi noen endelige konklusjoner, men å holde på tvilen som en produktiv tilstand i seg selv.

I utstillingen vil dere utforske det å «materialisere øyeblikket». Hva legger dere i dette?

– Det enkelte øyeblikket kan sammenstilles med den subjektive virkelighetsopplevelsen, en temporær tilstand der man opplever sin egen psyke før logikken gjør at tvilen trer frem. I øyeblikket ser man det spontane i en selv, noe som kan overraske og føre til latter, eller det inderlige som gir mening uten forklaring.

– Å materialisere øyeblikket handler delvis om at vi, som kunstnere, presenterer vår virkelighetsoppfatning gjennom arbeidene i utstillingen, men det krever også at de besøkende må ta seg tid til å la arbeidene åpenbare seg, for deretter å kunne la sine subjektive opplevelser materialiseres. I de samlede øyeblikkene kan en dypere forståelse for egen tilstedeværelse oppstå.

– Vi erfarer hvordan mennesker i vår tid opphøyer det man kan se som det mest pålitelige. Men en helhetlig opplevelse krever at vi tar i bruk alle

Daniel Slåttnes, *Meditasjoner med plantene*, fra utstillingen *Seansen med Materialer* Podium, Oslo 2015

sansene. Lukt, for eksempel, er en sans som gjør at øyeblikket kan oppleves veldig sterkt. Idet du trekker inn lukten, skjer en kroppslig reaksjon du ikke kan verge deg mot. I stunden deretter begynner logikken å lete etter svar, et øyeblikk der kroppen skjønner noe din bevissthet ikke forstår.

Hva bringer samarbeidet og møtet mellom deres respektive kunstneriske uttrykk til utstillingen?

– Daniel og Sara har samarbeidet tidligere, Daniel og Lona også, men dette er første gang vi jobber sammen alle tre. Vi har valgt et samarbeid som handler om individuelle opplevelser, men det er i møtet mellom individer at nye tanker kan oppstå. Det er i erkjennelsen av det subjektive at vi kan forstå hverandre.

– De ulike estetiske uttrykkene kan sees som resultat av våre ulike personligheter. Samtidig opplever vi den samme verdenen, og vi ser at vi har flere felles referanser og tematiske møtepunkter, for eksempel performativitet, det temporære, forløp, og stedssensitive arbeid som ligger i grenselandet mellom skulptur og installasjon. *Spirituell tid og rom* er en koreografisk tilnærming til kunstopplevelsen, og vi håper vi kan gi de besøkende et helhetlig møte med seg selv i relasjon til tid, kropp og rom.